

**ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В ДОКТРИНІ ПРИВАТНОГО ПРАВА
(РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ ПЛЕНЮК МАР'ЯНИ ДМИТРІВНИ
ТА КОСТРУБИ АНАТОЛІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА
«ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В ДОКТРИНІ ПРИВАТНОГО ПРАВА»)¹**

**Галянтіч М.К.,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії правових наук України,
заступник директора з наукової роботи**

*Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України України*

Такі фундаментальні категорії юриспруденції, як норми права, правовідносини, юридичні факти, суб'єктивні цивільні права та юридичні обов'язки, завжди посідали вагоме місце у цивільному праві та у вітчизняній правовій системі, адже, по суті, саме ці правові явища забезпечують її існування та ефективне функціонування. Ці правові засоби мають системний характер. Кожен правовий феномен характеризується часом свого виникнення, реалізації і припинення. Динаміка його розвитку відображена у відповідних стадіях правового регулювання цивільних майнових відносин і забезпечується певним правовим механізмом. У загальному вигляді саме механізм правового регулювання суспільних відносин сприяє їх виникненню і становленню, дозволяє налагодити правові зв'язки між окремими суб'єктами соціуму, наділити їх правами та покласти на них обов'язки, визначити їх розвиток і забезпечити припинення.

Проблема виникнення, розвитку і припинення правовідносин у теорії цивільного права України має особливе значення.

Водночас можна констатувати, що питання цивільних прав та юридичних обов'язків розглядається в контексті прикладної юриспруденції, у зв'язку з чим загальні їх теоретичні засади правовідносин залишаються малодослідженими. В той же час, в умовах взаємодії теорії цивільного права та практики правореалізації, фундаментальні проблеми правового регулювання цивільних майнових відносин потребують власної правової реабілітації.

Вирішенню цього складного питання присвячена увага авторів монографічного дослідження.

Слід наголосити, що в цій монографії представлено не лише виклад загальних проблем розвитку теорії цивільного права, а й надаються змістовні авторські оцінки тих процесів, які спричинили потребу у «відродженні» інтересу до юридичних фактів.

В роботі розкривається проблема результативної дії механізму правового регулювання цивільних відносин як невід'ємної складової механізму правового регулювання суспільних відносин через визначення місця і ролі юридичних фактів у забезпеченні дієвості цього механізму.

Монографічне дослідження має вагоме наукове значення. Воно є першим у сучасній науці цивільного права України комплексним дослідженням теоретичних і практичних проблем дії механізму правового регулювання

цивільних відносин через призму механізму правового регулювання суспільних відносин, в якому на доктринальному рівні обґрунтовано особливі риси юридичних фактів у забезпеченні результативної дії відповідного механізму.

У своєму дослідженні Коструба А. В. і Пленюк М. Д. вирішує цілий ряд складних і важливих для науки цивільного права проблем, зокрема авторами сформульовано авторське поняття юридичних фактів як конкретні обставини дійсності, з правовою моделлю яких пов'язано настання результату у вигляді виникнення, зміни та припинення суб'єктивних цивільних прав, юридичних обов'язків, а також цивільних правовідносин у цілому.

Детально проаналізовано притаманні їм ознаки: конкретність, індивідуальність, просторова і темпоральна визначеність, об'єктивованість, нормативна формалізованість, консеквентність, інформативність, комбінованість юридичних наслідків, регресивність інформації, припиняючий характер юридичних фактів, проведена їх класифікація і встановлено функціональне значення.

Загальна структура монографії зумовлюється як порядком вирішення сформульованих завдань, так і внутрішньою логікою розкриття обраної теми.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та пропозиції, викладені у дисертації, можуть бути використані: у науково-дослідній сфері – для подальшого дослідження особливостей дії юридичних фактів у цивільному праві України а у правотворчій діяльності для удосконалення положень чинного цивільного законодавства України.

Загалом же, здійснене у цій монографії правове дослідження характеризується науковою новизною, має суттєве теоретичне та практичне значення. Утім, на наше переконання, однією з головних рис авторського підходу Коструби А. В. і Пленюк М. Д. є те, що, формулюючи власне бачення основних проблем, пов'язаних із розвитком теорії юридичних фактів, автори залишають простір для власних роздумів, оцінок та висновків читача. У цьому сенсі монографія, безумовно, відкриває простір для наукового діалогу щодо проблеми осмислення змісту та ролі юридичних фактів в теорії цивільного права.

Зважаючи на специфіку проблем, які піднімаються авторами, монографія може бути рекомендована не лише для науковців, а й для більш широкого кола читачів, які цікавляться проблемами теорії права в цілому.

¹ Пленюк М. Юридичні факти в доктрині приватного права: монографія / Коструба А.В., Пленюк М.Д. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2018. 288 с.